

ПОЛІТОЛОГІЯ

УДК 32:351 (477)

І. І. Петренко, канд. політ. наук, асист., КНУ ім. Т. Шевченка

ОСНОВНІ ВИДИ АНАЛІЗУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

В статті виокремлено та проаналізовано основні види аналізу державної політики. Розглянуто основні підходи закордонних та вітчизняних авторів до типології аналізу державної політики. Здійснено систематизацію сучасних класифікацій аналізу державної політики.

Ключові слова: аналіз державної політики, види аналізу державної політики.

Проблематика аналізу державної політики безсумнівно є дуже актуальною сьогодні у зв'язку з розбудовою та вдосконаленням політичних інститутів нашого суспільства. Ефективне державне управління можливе лише за умови наукового супроводу державно-управлінських рішень. Дієвим механізмом підвищення якості функціонування державного механізму є всебічне та системне використання здобутків експертно-аналітичної діяльності. Очевидно, що державні службовці, які приймають суспільно-важливі рішення на всіх рівнях державної влади потребують науково обґрунтованих рекомендацій з боку висококваліфікованих фахівців. Таких спеціалістів також потребує і саме суспільство, що прагне ефективно впливати на владу і домагатися вирішення важливих суспільних проблем чи задоволення нагальних суспільних потреб.

Аналіз державної політики досить молода прикладна наука та сфера практичної діяльності. Тому навколо неї точиться багато дискусій з приводу понять, категорій, типології, технологій тощо. Однією з молорозроблених проблем аналізу державної політики є його типологія, тому метою нашого дослідження є аналіз основних підходів до виокремлення видів аналізу державної політики і спроба їх систематизації.

Проблематиці аналізу державної політики загалом, та його видам зокрема присвячені праці таких відомих закордонних і вітчизняних вчених як: К. Вайс, А. Вілдавскі, Д. Веймер та А. Вайнінг, Е. Ведунг, Б. Говвуд і Л. Ган, М. Говлет, В. Дан, Т. Дай, В. Лобанов, Р. Розенфельд, с. Туронок, Л. Пал, О. Валевський, Т. Брус, О. Дем'янчук, Ю. Кальніш, О. Кілієвич, В. Ребало, В. Романов, В. Рубанов, О. Рудік, Ю. Сурмін, С. Телешун та В. Тертичка.

Існує досить багато підходів до класифікації аналізу державної політики. У найбільш загальному плані виокремлюють теоретичний і прикладний аналіз політики. Хоча їх органічний взаємозв'язок і неможливість існування одного без іншого нашою думкою є те, що це радше не види, а рівні аналізу державної політики. Західні дослідники, виокремлюючи той чи інший вид аналізу державної політики, не завжди чітко окреслюють підставу такого поділу. Так, західні науковці виокремлюють: аналіз визначення державної політики; аналіз змісту державної політики; моніторинг і оцінку впровадження державної політики; інформацію для державної політики і адекватність державної політики. Досить складно визначити підстави такої класифікації, напевно, що це, по-перше, політичний процес і, по-друге, функціональне призначення аналізу державної політики.

Зважаючи на велику невизначеність у класифікації аналізу державної політики, спочатку розглянемо підходи основних західних дослідників і вітчизняних науковців, а потім спробуємо їх систематизувати і надати цілісну типологію даного процесу.

В. Парсонс розмежує два типи підходів до аналізу політики: 1) аналіз процесу здійснення публічної політики передбачає з'ясування того, як визначаються

проблеми, як вони контекстуалізуються, як формулюється політика, приймаються рішення, оцінюється й впроваджується публічна політика; 2) аналіз у межах процесу здійснення політики і для нього, передбачає використання методик і знань для прийняття рішень і в самих рішеннях, дослідження і обстоювання визначення проблеми, прийняття рішень, оцінювання і впровадження [6, с. 18].

Підставою розмежування таких видів, очевидно, виступає орієнтація аналізу державної політики. В першому випадку він спрямований на саму державну політику, яка вже прийнята і реалізується або приймається, а ті, хто її аналізує не приймають безпосередньо участь в процесі її вироблення і реалізації. Тобто такий аналіз політики є зовнішнім щодо самої політики і суспільної проблеми, яку вона вирішує й здійснюється експертно-аналітичними інституціями, які безпосередньо не працюють над альтернативами і не надають рекомендації органам державної влади. Вони радше досліджують саму політику і доносять цю інформацію широкому загалу. В другому випадку мова йде про сам процес вирішення певної суспільної проблеми, про формування альтернатив, вироблення рекомендацій особам, що приймають рішення, реалізацію державної політики, її моніторинг й оцінку. Цей вид аналізу державної політики можна назвати внутрішнім. Його здійснюють експертно-аналітичні інституції, що безпосередньо залучені в процес вироблення і здійснення державної політики. Вони або працюють за контрактом, або є складовими структури органів державної влади.

Український вчений О. Дем'янчук дещо розширює класифікацію запропоновану В. Парсонсом. За метою і масштабами здійснення він виокремлює три типи аналізу політики:

1. Аналіз політики у політиці – це аналітична діяльність для забезпечення процесу вироблення і здійснення публічної політики. З цим типом аналізу мають справу ті, хто перебуває всередині вертикалі розробки і впровадження політики. Їхні дії зосереджені всередині інституційної структури переважно виконавчої влади. Одним із головних завдань цієї діяльності є запобігання розриву логічного, управлінського й функціонального зв'язку окремих компонентів здійснюваної в цій структурі публічної політики. Експерт-аналітик в цих умовах повинен виходити з максимально точних, прагматичних і достовірних даних, отриманих за допомогою кількісних і напівкількісних методів.

2. Аналіз політики для політики – виходить за межі управлінської вертикалі й надає експертно-аналітичне знання виробникам політики ззовні, даючи їм змогу поглянути на свою сферу діяльності збоку, сформувати нові підходи і перспективи до суспільних проблем, які вони повинні вирішувати. Необхідну інформацію чи експертне знання можуть надавати галузеві науково-дослідні інститути, спеціально створені тимчасові науково-дослідні колективи або незалежні аналітичні організації, що працюють на контрактних умовах.

3. Аналіз політики про політику – здійснюють з метою орієнтації "бенефіціантів" або "стейкхолдерів" публічної політики. Для виробників політики цей вид аналізу має опосередковане значення. Аналітик тут у зрозумілому для широкої громадськості стилі розповідає про політику, критично оцінюючи її позитивні й негативні сторони, прогнозує можливі наслідки, пропонуючи альтернативні варіанти [6, с. 8–10].

Отже, кожний із зазначених видів має свою специфіку і висуває різні вимоги до аналітиків державної політики. Зазначений підхід є досить логічним, хоча й перший і другий тип все ж таки можна об'єднати.

Б. Гогвуд та Л. Ган підтримують розмежування аналізу політики на описовий (спосіб вироблення державних програм) і приписовий (яким чином необхідно виробляти державні програми, тобто удосконалення процесів політики і самої політики). Дослідники акцентують увагу на рекомендаційному характері, на прикладній, соціально значущій, багатодисциплінарній, інтегративній й націленій на вирішення проблем природі аналізу політики [Див. 2, с. 13–48].

Таким чином, дослідники приходять до висновку, що аналіз політики націлений як на знання процесу політики, так і на обізнаність у процесі політики. Тому вони схиляються до того, що доцільно використовувати два терміни (тобто виокремлюють два види аналізу в політиці): 1) "дослідження політики", який вживається для того, щоб показати суттєво описовий характер аналізу (знання політики та процесу політики); 2) "аналіз політики", який вживається для підкреслення первинності приписової діяльності (обізнаність у процесі політики). Отже, даний підхід також лежить в межах класифікації аналізу державної політики в межах виокремлення аналізу "у", "для" й "про" політику.

Багато дослідників звертають увагу на відмінність між дослідженням політики та аналізом політики. Так, Д. Веймер, визначаючи відмінності між ними зазначає, що: дослідження політики, як правило, зосереджене, лише на деяких цінностях, що притаманні проблемі (ефективність чи справедливість), а аналіз політики володіє повним уваленням про цінності; дослідження політики, як правило, фокусується на одній альтернативі політики, а аналіз політики розглядає низку альтернатив й виробляє нові підходи до розгляду нагальних суспільних проблем; науково-дослідне співтовариство як безпосереднього споживача результатів дослідження політики дуже хвилюють методологічні інновації та кмітливість у дослідженні проблем публічної політики, а безпосередніх клієнтів аналізу політики, в першу чергу, хвилює здоровий глузд у прийнятті конкретного рішення і найбільш вірогідний прогноз розвитку ситуації; дослідження політики, зазвичай, обмежене використанням інструментарію конкретної дисципліни, а аналіз політики використовує всі доступні методи незалежно від сфери їх застосування заради покращення якості прогнозів розвитку ситуації; дослідження політики здебільшого звертає увагу на одному наслідку обраної нами альтернативи, а аналіз політики розглядає всі ймовірні наслідки різних політичних альтернатив і робить їх взаємовиключними [10, р. 2–3].

Л. Пал зазначає, що політичний процес складається з трьох елементів або компонентів, які можуть бути власне об'єктом аналізу державної політики. По-перше, детермінанти державної політики – це причини, які сприяють виникненню державної політики. Вони можуть бути досить різноманітними від природних сил до впливу зацікавлених груп і громадськості загалом. По-друге, зміст державної політики, який охоплює завдання і наміри, визначення проблеми та засоби її розв'язання.

По-третє, впливи державної політики, які можуть бути як очікуваними, так і неочікуваними. Очікуваними є ті впливи, які безпосередньо цілеспрямовано закладаються виробниками державної політики. Ці впливи повинні бути пояснені чітким причинно-наслідковим зв'язком. Державна політика часто супроводжується й неочікуваними наслідками [5, с. 48]. Виходячи з цього, за об'єктом аналізу можна виокремити три види аналізу державної політики – аналіз детермінант, аналіз змісту і аналіз впливів державної політики.

Заглиблюючись в сутність діяльності аналітика державної політики варто звернутись до міркувань В. Данна, який зазначає, що аналітик політики створює інформацію і правдоподібні міркування стосовно трьох різновидів питань: 1) цінностей, реалізація яких є головним засобом визначення, чи розв'язана та чи інша проблема; 2) фактів, наявність яких може обмежити або розширити процес реалізації цінностей; і 3) дій, прийняття яких може мати наслідком реалізацію цінностей.

Таким чином, аналітик може використовувати три підходи до аналізу: емпіричний, оцінювальний або нормативний. Емпіричний підхід зосереджується насамперед на описанні причин і наслідків певних державних програм. У цьому випадку головне питання стосується фактів (чи існує дещо?), а різновид створеної інформації має дескриптивний характер. Оцінювальний підхід зосереджується головним чином на визначенні вартості або цінності певної політики. У цьому випадку питання стосується цінності (чого воно варте?), а різновид створеної інформації має оцінювальний характер. Нормативний підхід зосереджується на рекомендаціях щодо майбутніх способів дії, що можуть розв'язати проблеми державної політики. У цьому випадку питання стосується дії (що слід робити?), а різновид створеної інформації має рекомендаційний характер [3, с. 84–85].

Грунтуючись на логіці В. Данна, можемо виокремити три типи аналізу державної політики залежно від предмету аналізу, а саме: емпіричний, що зосереджується на дослідженні фактів державної політики; оцінювальний, що передбачає дослідження цінностей та цінності державної політики; і нормативний, що спрямований на вироблення рекомендацій для дій щодо державної політики.

Український вчений Ю. Сурмін зазначає, що політику можна розглядати з трьох позицій: як певну модель, яка відображає реальні політичні процеси; як сферу реалізації інтересів різних суб'єктів політичної діяльності; як особливий інститут суспільства, що здійснює управління. Звідси витікає існування трьох основних напрямів загального аналізу політики: аналіз відображення нею реальних політичних явищ і процесів або відображувальний аналіз; аналіз ступеня вираження нею інтересів суб'єктів політичної діяльності або аналіз вираження інтересів; аналіз її інституціональності, тобто здатності здійснювати управління суспільством або інституціональний аналіз.

Відображувальний аналіз цікавить те, наскільки політика відображає політичну реальність, наскільки вона об'єктивна, враховує об'єктивні закономірності, ресурсні можливості і т. д. Відображувальний аналіз бачить політику як сферу компромісу між бажаннями і можливостями. Головною його метою є виявлення ступеня реалістичності політики. Аналіз вираження інтересів орієнтується на виявлення того, наскільки політика виражає інтереси широких народних мас, окремих соціальних і політичних груп. При аналізі вираження інтересів досліджуються представництво інтересів громадян, соціальних груп, колективів, національно-етнічних спільностей, політичних партій та громадських організацій. Щодо інституціонального аналізу, то варто зазначити, що політика тільки тоді стає політикою, коли вона стає інсти-

тутом. Окрім того, реалізація отримуваних результатів вимагає інституціональності політики, а також інституціонального вираження аналізу політики [7, с. 159–160].

Досить ґрунтовну класифікацію аналізу політики пропонує відомий український дослідник Ю. Сурмін. Він виокремлює види аналізу політики за такими критеріями, як: широта розуміння аналізу політики, ступінь відображення об'єкту, основні види людської діяльності, функціональне призначення, сфера застосування результатів, методи аналізу та етапи політичного процесу. Розглянемо даний підхід більш детально.

За широтою розуміння дослідник виокремлює:

1) аналіз політики в широкому сенсі слова, тобто осмислення процесу виникнення, розвитку та впровадження політики як соціального феномену;

2) аналіз політики у вузькому сенсі слова, тобто аналітичне осмислення політики як певної даності.

За ступенем відображення об'єкта:

1) загальний аналіз політики, тобто з точки зору відображення політики, вираження нею інтересів суб'єктів і як інституту;

2) галузевий аналіз політики, тобто аналіз певної галузі політики, наприклад, аналіз економічної політики чи соціальної політики;

3) спеціальний аналіз політики, тобто аналіз політики з позиції певної проблеми, наприклад, з точки зору ресурсів, мети і т. п.

За основними видами людської діяльності:

1) науково-дослідний аналіз політики, тобто осмислення її з точки зору наукової обґрунтованості;

2) праксеологічний аналіз політики, тобто осмислення політики з точки зору практичної ефективності;

3) аксіологічний аналіз політики, тобто аналіз політики з точки зору ціннісного підходу до політики, наприклад, з позиції моральних цінностей.

За функціональним призначенням:

1) дослідницький аналіз політики, який передбачає вивчення політики;

2) проектний аналіз політики, орієнтований на розробку та реалізацію політичного проекту;

3) консультаційний аналіз політики, який є специфічним різновидом політичного управлінського консультування.

За сферами застосування результатів:

1) теоретичний аналіз політики, коли результати застосовуються в сфері науки;

2) прикладний аналіз політики, коли результати використовуються на практиці.

За методами аналізу:

1) системний аналіз політики експлуатує системний підхід (структурний, функціональний, структурно-функціональний);

2) ситуаційний аналіз політики – використовує методи аналізу ситуацій;

3) прогностичний аналіз політики – застосовує методи прогнозування;

4) логічний аналіз політики – ґрунтується на інструментарії логіки;

5) проблемний аналіз політики – передбачає використання проблемного підходу до реальності.

6) статистичний аналіз політики – ґрунтується на принципах і методах статистики (кореляційний, факторний, кластерний, дисперсійний, регресійний, та інші різновиди аналізу);

7) програмно-цільовий аналіз політики – спирається на програмно-цільовий метод.

На основі етапів політичного процесу:

1) аналіз визначення політики – спрямований на побудову моделі політики;

2) аналіз змісту політики – опис змісту політики як явища;

3) аналіз ефективності політики, що передбачає дослідження ефективності та напрямів її підвищення;

4) аналіз впровадження політики, що передбачає аналіз впровадження політики в життя;

5) аналіз вдосконалення політики – орієнтований на оновлення політики [7, с. 163–165].

Не можна не погодитись, що дана класифікація носить змістовний характер, але, в той же час, можна навести декілька зауважень до неї. По-перше, викликає сумнів щодо доцільності такої підстави для класифікації як методи аналізу. Адже аналіз політики, окрім зазначених, використовує ще досить багато методів. Крім того, будь-який аналіз політики є системним та прогностичним, завжди спрямований на вирішення певної проблеми, передбачає програмний компонент і цілепокладання. По-друге, з виокремленням теоретичного і прикладного аналізу політики теж не можна погодитись, адже вони скоріше виступають в якості рівнів аналізу політики, а не видів. Про це ми починали говорити на початку нашої статті, тому дане заперечення вимагає додаткового пояснення.

Аналіз в політиці має три рівні: теоретичний, прикладний та методологічний. Аналітика теоретичного рівня передбачає високий ступінь узагальненості отриманого знання, його здатність поширюватися на велику сукупність політичних явищ та процесів. Її мета – знаходження та пізнання закономірностей політичного життя. Характерною особливістю таких висновків та закономірностей є їх довгострокова актуальність. При вирішенні пізнавальних проблем аналіз в політиці орієнтований на інтереси суспільства в цілому, а не на вузькогрупові інтереси чи цілі конкретного суб'єкта політичної системи. Для аналітики прикладного рівня характерними є утилітарність, корисність знання для вирішення конкретної проблеми конкретного політичного актора. Об'єктом прикладного аналізу в політиці виступають проблеми, що чітко локалізовані в просторі та часі. Прикладне знання ставить перед собою мету безпосереднього впливу на конкретні політичні процеси та їх корекцію відповідно до поставленої мети. Методологічний рівень відповідає за визначення того, які наукові методи є оптимальними для досягнення поставлених цілей, визначає їх ефективність, оптимальність, допомагає досягти обґрунтованості висновків та обрати найкращу альтернативу. Тобто цей рівень аналізу відповідає за те, щоб сукупність операцій з перетворення інформації в теоретичне і прикладне знання про політику здійснювалось правильним чином. [1, с.9–17].

Відповідно до загального підходу аналізу в політиці, аналіз державної політики здійснюється на трьох рівнях – теоретичному, практичному і методологічному. На теоретичному рівні аналіз державної політики зосереджується на взаємозв'язку детермінантів (причин виникнення) та змісту (завдання, наміри, визначення проблеми і засоби її вирішення) державної політики, тобто він спрямований на пояснення природи державної політики, її властивостей та змісту. Прикладний рівень аналізу державної політики зосереджує увагу на зв'язку між змістом державної політики та її наслідками. Він безпосередньо стосується з'ясування адекватності, ефективності та доцільності використання тієї чи іншої альтернативи державної політики. Цей рівень аналізу державної політики передбачає наявність певного контексту, розглядає конкретні події та явища суспільного буття, тобто загалом спрямований на конкретну державну політику в конкретних умовах. Він має чітку просторово-часову орієнтацію. На відміну від теоретичного рівня, практичний має великий перетворюючий потенціал.

Ці два рівні аналізу державної політики також відрізняються інституційно і переслідують, зазвичай, різні цілі. Суб'єктами, що здійснюють теоретичний аналіз державної політики частіше за все виступають університети і незалежні аналітичні центри, а практичний аналіз державної політики здійснюють експерти-аналітики, які можуть бути як державними службовцями, так і працювати в приватних консультативних фірмах, безпосередньо для уряду і зацікавлених груп. Теоретичний рівень аналізу державної політики створює інформацію, теорію і моделі, які використовуються для практичного вироблення державної політики. В свою чергу прикладний аналіз державної політики надає важливий матеріал для теоретичних узагальнень.

Відповідно методологічний рівень аналізу державної політики відповідає за вироблення, критичну оцінку й правильне використання політико-релевантного знання. Методологія аналізу державної політики – це певні стандарти та процедури відбору загальних принципів і підходів для раціонального дослідження типових проблем та ефективного вирішення практичних завдань вироблення, реалізації та оцінювання державної політики [Див.: 9]. Таким чином, методологія експертно-аналітичної діяльності відповідає за загальні принципи побудови алгоритмів прикладного дослідження політичних явищ та процесів [4]. Фактично методологічний рівень пов'язує між собою теоретичний і прикладний аналіз державної політики, дає основу для істинності, верифікованості, релевантності та валідності знань, якими вони оперують.

Російський вчений С. Туронок, залежно від часової орієнтації, виокремлює наступні види аналізу політики:

1) **дескриптивний** – опис наслідків вже прийнятих та реалізованих рішень;

2) **ретроспективний** – передбачає історичний аналіз попередніх рішень та дій;

3) **оціночний** – оцінка поточних рішень по мірі їх реалізації;

4) **перспективний** – передбачає аналіз можливих наслідків запропонованих політичних альтернатив;

5) **прогностичний** – надає проєкцію можливих результатів тих чи інших альтернативних рішень та дій;

6) **прескриптивний (перформативний)** – спрямований на прийняття рішень та дій, що здатні привести до конкретних результатів [8, с. 25].

Систематизуючи усі наведені підходи зазначимо, що аналіз державної політики можна класифікувати за такими підставами:

1) за метою, суб'єктами і масштабами здійснення: внутрішній (аналіз у межах процесу здійснення політики і для нього) і зовнішній (аналіз процесу здійснення публічної політики або аналіз політики про політику) аналіз державної політики;

2) залежно від предмету дослідження: аналіз детермінант (причин виникнення), аналіз змісту (мета, цілі, завдання, ресурси, засоби), аналіз впливів державної політики; емпіричний (аналіз фактів політики), оцінювальний (аналіз цінності та цінностей політики) та нормативний (вироблення рекомендацій);

3) за ступенем відображення об'єкта: загальний аналіз політики (з точки зору відображення політики, вираження нею інтересів суб'єктів і як інституту), галузевий аналіз політики (аналіз певної галузі політики, наприклад аналіз економічної політики чи соціальної політики) та спеціальний аналіз політики (аналіз політики з позиції певної проблеми, наприклад, з точки зору ресурсів, мети і т.п.);

4) за основними видами людської діяльності: науково-дослідний аналіз політики (осмислення її з точки зору наукової обґрунтованості), праксеологічний аналіз політики (осмислення політики з точки зору практичної ефективності) й аксіологічний аналіз політики (аналіз політики з точки зору ціннісного підходу до політики, наприклад, з позиції моральних цінностей);

5) за функціональним призначенням: дослідницький аналіз політики (передбачає вивчення політики), проєктний аналіз політики (орієнтований на розробку та реалізацію політичного проєкту) і консультативний аналіз політики (є специфічним різновидом політичного управлінського консультування);

6) залежно від часової орієнтації: **дескриптивний** (передбачає опис наслідків вже прийнятої державної політики), який включає ретроспективний (передбачає історичний аналіз попередньої державної політики) і оціночний (передбачає оцінку поточної державної політики по мірі її реалізації); **перспективний** (передбачає аналіз можливих наслідків запропонованих альтернатив державної політики), який включає прогностичний (надає проєкцію можливих результатів тих чи інших альтернативних державної політики), прескриптивний (спрямований на прийняття рішень та дій, що здатні привести до конкретних результатів).

Звичайно дана класифікація не є абсолютно повною і завершеною, вона потребує доопрацювання і покращення в міру поглиблення дослідження проблематики аналізу державної політики. Але вона є змістовною і дає можливість комплексно охопити питання типології аналізу державної політики.

Список використаних джерел:

- Ахременко А. С. Политический анализ и прогнозирование : [учеб. пособие] / А. С. Ахременко. – М. : Гардарики, 2006. – 333 с. 2. Гогвуд Б. Аналіз політики для реального світу / Б. Гогвуд, Л. Ган ; [пер. А. Олійника]. – К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2004. – 396 с. 3. Данн В. Н. Державна політика: вступ до аналізу: підручник для ВНЗ / В. Н. Данн ; [пер. з англ. Г. Е. Краснокутського ; наук. ред. М. О. Баймуратов]. – Одеса : АО БАХВА, 2005. – 504 с. 4. Дегтярев А. А. Политический анализ как прикладная дисциплина: предметное поле и направления разработки [Электронный ресурс] / А. А. Дегтярев // Политанализ.Ру. – 2004. – Режим доступа : www.politanaliz.ru/articles_153.html. 5. Пал Л. А. Аналіз державної політики / Л. А. Пал ; [пер. з англ. І. Дзюби]. – К. : Основи, 1999. – 422 с. 6. Парсонс В. Публічна політика: вступ до теорії й практики аналізу політики / В. Парсонс ; [пер. з англ. О. Дем'янука]. – К. : Видавничий Дім "Києво-Могилянська академія", 2006. – 549 с. 7. Сурмин Ю. П. Аналитическая деятельность: теория, методы, инструменты : учеб. для студ. высш. завед. / Ю. П. Сурмин, И. П. Бидзюра. – К. : Освита України, 2012. – 494 с. 8. Туронок С. Г. Политический анализ: курс лекций : [учеб. пособие] / С. Г. Туронок. – М. : Дело, 2005. – 359 с. 9. Хрусталева М. А. Методология прикладного политического анализа : [учеб. пособие] / М. А. Хрусталева. – М. : Проспект, 2010. – 160 с. 10. Weimer D. L. The Universal and the Particular in Policy Analysis and Training / D. L. Weimer // Journal of Comparative Policy Analysis. – 2012. – 14(1). – P. 1–8.

Надійшла до редколегії 28.08.2014

I. I. Петренко

ОСНОВНЫЕ ВИДЫ АНАЛИЗА ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОЛИТИКИ

В статье выделено и проанализировано основные виды анализа государственной политики. Рассмотрено основные подходы зарубежных и отечественных авторов к типологии анализа государственной политики. Произведено систематизацию современных классификаций анализа государственной политики.

Ключевые слова: анализ государственной политики, виды анализа государственной политики.

I. I. Петренко

THE MAIN TYPES OF PUBLIC POLICY ANALYSIS

The main types of public policy analysis are singled out and analyzed in the article. The basic foreign and domestic authors' approaches of public policy analysis typology are considered. The systematization of modern classifications of public policy analysis is performed.

Keywords: public policy analysis, public policy analysis types.